

vix disci potest ars militaris. I campi sono scole, gli esserciti discepoli, & l'armi penne: le quali intinte nel sangue inimico, scrivano l' historie in la carne, onde bisogna rivolgere, & notare si fatte cose in la guerra, & non in le Camere &c. Pietro Aretino *epistol. lib. 5. epist. 342. fol. m. 183, b.* Non tam facile est rem præstare, quàm tradere præcepta: adeò, ut Machiavel- lus, qui tot & tanta de militari Romanorum disciplinâ disertissimè scripserat, ne unam quidem cohortem, Urbini Principe hortante, in- struere sit ausus. Cartan. *d. util. ex advers. capiend. lib. 3. fol. 759.* Ideo- que Philopœmen non contentus erat, legere libros de arte militari: sed & experientiam semper conjungebat. Plutarch. *in vita fol. m. 702.* Et demum de privilegiis Militum, singulares ediderunt Tractatus, Claud. Coteræus, & illustres Enenckelius, Hohenecii Baro.

II. Hebræi Bellum *Milchoma* vocant, idque à *locham* derivatur: quod est comedere, devorare. Est enim ὁ πῶλεμος δημοβόρος, Bellum vorax populi. Hinc Divinus Spiritus in Scriptura os tribuit gladio, & perire dicuntur in ore gladii, qui in bello occumbunt, *Deuteronom. 32, 42.* inebriabo sagittas meas sanguine, & gladius meus devorabit carnes. Bellum igitur horrenda belua est, quæ innumeris sagittis fugit morientium cruorem, & gladiis carnem secatur, ac viscerationibus pertu- sum ventrem farcire conatur; nunquam autem etiam temulenta satia- tur. Belli sanè innumera mala sunt: nullum gravius, quàm quòd tam magna decora, & triùphi de hominum cæde petuntur. Ferarum mutuos laniatus, venationesq; cernimus: sed pasta, cessat crudelitas; homini oc- cidisse hominè, gloriosum est. Et satis causæ videtur esse, ut tam sacrum animal interficiatur, si victoris nomen acquiratur occisori. Quot enim gentes nullâ suâ culpâ, sed crudelissimâ ambitione perierunt? Non in- ferior eos, qui iustorum Bellorum administri fuerunt, quique pro Patriâ vulnera acceperunt, meritis præmiis decorandos; verùm hanc humani generis calamitatem deploro; quod pro foliis lauri, nationes integræ concidantur, quodque cupidine triumphandi bella serantur, & major sit gloria, multos hominum occidisse, quàm multos servasse. Quid est hoc, O D E U S M E U S, ut in societate humanâ, inter erudita etiam in- genia, fastigium laudis teneat, multos occidisse? Nec velari prætextu iustitiæ tanta potest immanitas, in ea gloria fuerunt etiam, qui iniusta Bella gesserunt. R. P. Conzen. *lib. 10. politic. cap. 2. latè.* Bellorum et- jam iustissimorum malum est commune; quòd in illis disciplina jaceat, vitia invalescant, cùm enim in Bello maximi labores, continua pericu- la sint; voluptatum & omnium vitiorum dulcedine stolidi, Militum ani- mi detinentur, ne ij deserant castra. Hinc mores nulla res æquè corrup- pit, atque Militia; quippe in qua pleraque impune committuntur. Nec hodiè